

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Величка Георгиева Минкова
Национална художествена академия

относно конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”
в област на висше образование: 8. Изкуства,
професионално направление: 8.2. Изобразително изкуство,
по „Рисуване“ и „Живопис“, катедра „Общоакадемични дисциплини“-
Филиал на НХА – гр. Бургас,
обнародван в ДВ, брой 47 от 24.06.2022 г.
кандидат гл. ас. д-р Александър Ташков Ташев

• **Професионална биография на кандидата**

Александър Ташев завършва висшето си образование в НХА, специалност „Живопис“ през 1989 г. През периода 1996 – 2017 г. той е хоноруван преподавател по дисциплината „Живопис“ в катедрите „Рекламен дизайн“ и „Дизайн за детската среда“, в НХА. През 2016 г. в НБУ, Ташев придобива научната и образователна степен „доктор“ след успешно защитен дисертационен труд на тема „Отношението към живописното произведение от гледна точка на понятията композиция, предметност и естетика“. През 2018 г. кандидатът е назначен за „редовен асистент“ по дисциплините „Рисуване“ и „Живопис“ в катедра „Общоакадемични дисциплини“, Филиал на НХА в Бургас, а през 2020 г. става „главен асистент“.

Представената творческа биография показва внушителна и пълноценна авторска дейност, която инициира, знакови за Ташев като автор, събития 18 самостоятелни и 22 съвместни изложби в България и чужбина. Той е член на секция „Живопис“ в СБХ.

Александър Ташев участва в научни конференции проведени в НБУ, СУ „Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, на които споделя своя творчески и преподавателски опит. Автор е на редица студии и статии в научни издания.

• **Съпоставяне на минималните национални изисквания с резултатите от научната дейност на кандидата**

Кандидатът представя справка за минималните национални изисквания за академична длъжност „доцент“, от която е видно, че те покрити в съответствие със Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ), както и Правилника на НХА.

• **Основни направления в теоретичната и творческата работа на кандидата**

Основните направления на творческата дейност на кандидата са насочени към

изследване на художествената интерпретация в ролята ѝ на фактор, гарантиращ разпознаваемостта на изобразителната форма. Експерименталната творческа работа на Александър Ташев се основава на индивидуален авторски подход, който е подкрепен от професионалното използване на разнообразни материали. В тази връзка в хабилитационния труд кандидатът представя няколко цикли творби като: „Затворени пространства“ (2016 – 2019 г.), маслени бои /смесена техника; „Предверие“ (2017 – 2021 г.) маслени бои / смесена техника; „Пейзаж“ (2017 – 2022 г.), маслени бои / смесена техника; „Разстояние“, „Портрет на Ади“ (2017 – 2021 г.), маслени бои; „Голо тяло“ (2020 г.), графит; „Голо тяло“ (2019 – 2020 г.), графит и дигитален печат; „Голо тяло“ (2021 – 2022 г.), акварел.

Разнообразието от използвани техники, гарантира различното материално звучене на творбите. Тази особеност, свързана с психологията и материализацията на изображението, се превръща в повод за анализ, който е представен в теоретичната част на хабилитационния труд.

- **Характеристика и оценка на качествата на хабилитационния труд**

Хабилитационният труд „Изображението – живопис и рисунка“ на Александър Ташев представя личното му отношение към интерпретацията на изображението, предадена чрез възможностите на рисунката и живописиста като форма на творческо изразяване. Материалното изражение на идеята се разглежда като резултат от творческия процес съпътстван от психологически усещания, естетическо отношение и умения за работа с различни материали. Трудът е особено ценен, защото демонстрира съжденията на своя автор, формирани на базата на ползотворен творчески опит, в който процесът по материализиране на асоциативно-образните усещания, чувства и представи се случва нееднократно в забележителни произведения.

Хабилитационният труд е структуриран в три части, наречени от автора раздели. В първия раздел „Психология на изобразяването в нейните възможни форми и отношения“, той изследва художественото изображение определяйки го не само като абстрактна схема и композиционна геометричност, а като резултат от процес пряко свързан с интелектуалните търсения на автора. Съвсем точно Александър Ташков конкретизира, че по-големият практически опит на художника води до усвояване на форми и конструкции на обекти, чиито характер не е наподобен. Тези „конструкции“ са в основата на интерпретациите на неговите асоциативно-образни чувства и представи, които в определен момент на авторско преживяване намират материална реализация.

Необходимо е да бъде отбелязана трактовката на Ташев, според която *изобразителната повърхност* не е само материален обект. Тя се явява като катализатор на естетическото въздействие, което е визуално и емоционално повлияно

от нейната структура и фактурност, станала причина за вълнуващата експресивност на мазката.

В първата част на своя хабилитационен труд Александър Ташев се спира на *вещественост и преживяване на изображението*. Той достига до съществено заключение, че още преди да бъде материализирано изображението и изпълнено в определена техника, то „носи своята вещественост“. Неговата пространственост е разглеждана като резултат от реакцията на художника към външни стимули, разнообразни и в безкрайно различни съотношения. Тези реакции предизвикват чувства и асоциации, които въздействат подсъзнателно на възприемащия творбата. Той определя техническите похвати като средство, чрез което изображението се представя от неизброимо много гледни точки, независимо от отхвърлянето на предходни концепции на изобразяване. Ташков извежда като съществен момент творческата свобода в ролята ѝ на предпоставка за промяната на стереотипите и нагласата на автора и неговата публика.

Във втория раздел на труда се разглежда реализацията на изображението пречупена през личната чувствителност на автора, както и възможностите на материалите за изобразяване за интерпретиране на реалността.

Според Александър Ташев стремежът към изграждане на собствено „изобразително пространство“ е естествената посока, определяща творческите търсения на художника, обосновани от философията, сетивността, уникалността определящи същността на изкуството. Той разглежда възгледите и творческите търсения на двама известни автори Герхард Рихтер и Кристо „съчетаващи изкуството на изображението и психология на изобразяването“. Творбите на Ташев от циклите „Затворено пространство“, „Предверие“, „Пейзаж“, „Разстояние“ материализират личното му виждане и се явяват доказателство за споделеното, материален пластичен обект, в който се синтезират в едно цяло форма, пространство и изказ. Пространството придобива жизненост и визуална активност чрез цвета, живописните композиционни планове и фактура.

Генерираното нов тип пространство се разглежда в творбите на конкретни автори като Джаксън Полак и Уилям Де Кунинг. Анализът на Ташев конкретизира интересни лични заключения, че абстрактните петна са емоционални жестове, чрез които се формира живописната повърхност. Тя е динамична, жестова и самотъждествена. Личният почерк на четката се заменя от случайност в изобразяването като се използват и ефекти постигнати от физичния характер на материала (напукване, стичане и др.). В тази връзка спонтанността е движещата сила, а пътят от емоционалния импулс на автора до неговото материализиране е кратък.

В *Спонтанност на движенията* Ташев разглежда стила „суми-е“ и го определя като брилянтно въплъщение на философията на минимализма. Изображението изисква от своя автор чистота на съзнанието и висока концентрация. Александър

Ташев прави паралел между начина на изразяване чрез движенията в определено пространство, емоционалната концентрация в съвременните творчески търсения и стила „суми-е“. Линиите се нанасят бързо, броят им е минимален, но въпреки това те се изявяват в своето безкрайно разнообразие.

Непреходността на темата „Изображение на голо тяло“ я определя като такава с фундаментален характер за художественото образование. Тя вълнува всеки художник и е предмет на творчески търсения в различни етапи на професионалното съзряване. Като стимул на творческия порив темата търпи различни интерпретации през различните епохи. Както споделя Ташков изобразеното не се копира от природата, а се трансформира от художника в обект на изобразяване. Преценката е изцяло субективна, защото „включва критерии за майсторство и висок опит в създаването на обекти, комуникация на сложни и нетривиални послания“.

Хабилитационният труд може да бъде разглеждан като своеобразно обобщение на творческите търсения на Александър Ташев като признат от публиката автор и уважаван от студентите преподавател. В него обобщено без словесно излишество се съчетават визуално-пластични интереси и творчески възгледи на автора. Що се отнася до представените цикли творби, те могат да бъдат определени като художествена интерпретация на класическото разбиране за изображение с висока естетическа стойност.

• **Заключение**

Предвид неуспоримите качества на представения хабилитационен труд, пълноценната творческа и преподавателска дейност на кандидата, убедено предлагам на почитаемото жури да гласува положително за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство на Александър Ташков Ташев.

13.05.2023 г.

проф. д-р Величка Минкова